

Araştırma Makalesi

Dil ve Konuşma Terapisi Lisans Bölümü Öğrencilerinin İşsizlik Kaygılarının İncelenmesi

Süheylanur Sal İşleyen¹, Kutay Şıklar², Asena Durna³, Elif Safalı⁴, Elif Öz⁵

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Türkiye'de Dil ve Konuşma Terapisi alanında eğitim veren üniversitelerin birinci ve son sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygısı düzeyini belirlemeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemi, kaygı bozukluğu tanısı olmayan 18-25 yaş aralığındaki 120 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada katılımcıların işsizlik kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla 14 maddeden oluşan Öğretmen Adaylarının İşsizlik Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde okuyan öğrenciler için revize edilmiş hali tercih edilmiştir. Araştırmaya Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde okuyan, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü 1. ve 4. sınıf öğrencileri katılmıştır. Katılımcıların ölçek sonuçlarına göre işsizlik kaygısı düzeyi gruplar arasında karşılaştırılmış; bu kaygının cinsiyet, ikinci üniversite okuma durumu, ailede işsiz bireyin olması, iş deneyimi, yandal-çift anadal yapma durumu ve aile gelir düzeyi değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Bulgular: Katılımcıların sınıf grupları arasında işsizlik kaygısına ilişkin algıları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Birinci sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyi, son sınıf öğrencilerinin kaygı düzeyinden daha yüksek gözlenmiştir. Cinsiyet, ikinci üniversite okuma, ailede işsiz bireyin olması, iş deneyimi, yandal-çift anadal yapma durumu ve aile gelir düzeyi değişkenleri incelendiğinde, katılımcıların işsizlik kaygısına ilişkin algıları açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Sonuç: İlerideki çalışmalarda lisansüstü ile lisans öğrencilerinin işsizlik kaygılarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi önerilmektedir. Ayrıca mezun sayısı, genel not ortalaması, yabancı dil seviyesi gibi işsizlik kaygısı üzerinde etkili olabilecek değişkenler eklenerek bu değişkenlerin işsizlik kaygısı üzerindeki olası etkisi değerlendirilebilir. Son olarak, bu gibi çalışmaların belirli aralıklarla tekrarlanması alandaki ihtiyacın ortaya konması açısından önemlidir.

Anahtar Sözcükler: işsizlik kaygısı, işsizlik, dil ve konuşma terapisi, lisans öğrencileri

¹ Arş. Gör, İstinye Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, ORCID No: 0000-0003-2744-6435, salsuheylanur@gmail.com

² Dkt, Artı Yağmur Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, ORCID No: 0000-0002-8183-1062, kutaysiklar11@hotmail.com

³ Sorumlu Yazar, Dkt, Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, ORCID No: 0000-0002-7103-3761, asenadurna1@gmail.com

⁴ Dkt, Özel Parlar Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, ORCID No: 0009-0009-2295-1492, dkt.elif.safali@gmail.com

⁵ Dkt, Özel Tekirdağ Dilses Konuşma Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi ORCID No: 0009-0002-7536-9075, dkt.psk.elifoz@gmail.com

Sorumlu Yazarın Adresi:

Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Kampüsü, DKT Bölümü, Ümraniye, İstanbul

Bu makaleyi kaynak göstermek için/To cite this article:

Sal İşleyen, S., Şıklar, K., Durna, A., Safalı, E. & Öz, E. (2024). Dil ve Konuşma Terapisi Lisans Bölümü Öğrencilerinin İşsizlik Kaygılarının İncelenmesi. *Dil, Konuşma ve Yutma Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 152-171.

Gönderim Tarihi:

22.01.2024

Kabul Tarihi:

04.07.2024

DOI:

<https://doi.org/10.58563/dkyad-2024.72.2>

The Examination of Unemployment Anxiety Levels Among Speech and Language Therapy Students

ABSTRACT

Purpose: This study aimed to examine the unemployment anxiety levels among first- and fourth-year students in universities offering education related to speech and language therapy (SLT) in Türkiye and whether this anxiety varied according to variables such as gender, the status of pursuing a second university degree, the existence of unemployed individuals in the family, work experience, pursuing a minor or double major, and family income level.

Method: First- and fourth-year students enrolled in SLT departments across universities in Türkiye participated in the study (N = 120). Research data were collected online via Google Forms after providing participants with information about the research. Data collection tools included personal information form and the revised version of Pre-service Teacher Unemployment Anxiety Scale to be used for students enrolled in the programmes belonging to the Faculty of Health Sciences (Ilıman et al., 2019; Korkmazer, 2020). Frequencies, means, and percentages were provided to summarize the data. Furthermore, independent sample t-tests and one-way analysis of variance were conducted to investigate differences in participants' perceptions of unemployment anxiety based on gender, class level, pursuing a second university degree, the existence of unemployed individuals in the family, work experience, pursuing a minor or double major, and family income level.

Results: There was a statistically significant difference in participants' perceptions of unemployment anxiety between class groups, but no statistically significant differences were found in perceptions of unemployment anxiety according to variables such as gender, pursuing a second university degree, the number of unemployed individuals in the family, work experience, pursuing a minor or double major, and family income level. First-year students exhibited higher unemployment anxiety than fourth-year students.

Conclusion: First-year students may experience more anxiety than fourth-year students due to many factors such as job opportunities until graduation. The fact that the SLT profession and therefore departments are new compared to other professions and the number of language and speech therapists is lower in the year when fourth-year students graduate may affect the higher anxiety levels of first-year students. Additionally, 4th grade students may be able to foresee the near future as graduation approaches and therefore feel less anxious. On the other hand, undergraduate students at the department of SLT must succeed in certain internships and practices. The fact that fourth-year students gain experience with certain internships and practices may explain the lower levels of anxiety. It is recommended that future studies compare the unemployment anxiety levels of graduate and undergraduate students. Furthermore, a number of additional variables that may affect the unemployment anxiety levels such as the number of graduates, grade point average, and foreign language proficiency could be examined. Finally, conducting similar studies at regular intervals is recommended to address the ongoing needs in the field.

Keywords: unemployment anxiety, unemployment, speech and language therapy, undergraduate students.

Giriş

Kaygı, bireyin yaşamını tehdit eden veya tehdit olarak algıladığı durumun karşısında yaşamakta olduğu bir duygu durumudur (Ehtiyar ve Üngüren, 2008). Kaygı araştırmalarında birbirini tamamlayan iki kavram bulunmaktadır. Bu kavramlar psikofizyolojik durum (durumluk kaygı) ve kişilik özelliğidir (sürekli kaygı). Durumluk kaygı, belirgin bir duruma karşı, belirli bir zaman içinde karşılaşılan tepkiyi belirtmektedir. Sürekli kaygı ise durumluk kaygı eğilimi ile ilgili bireysel farklılıkları tanımlayan bir kişilik özelliğini ifade etmektedir (Leal ve ark., 2017). Bireylerin yaşadığı bu kaygı durumlarının temel duygulardan bir tanesi olduğu ifade edilmektedir (Lök ve ark., 2008). Kaygı ayrıca bireyin içsel olarak yaşadığı yetersizlik hissi, korku veya kuruntularla ilişkili huzursuzluk, iyi olarak görülmeyen duygusal durumlar ve gelecekte yaşayabileceği olası tehlikelere karşı gösterilen tepki olarak da tanımlanabilmektedir (Tayfun ve Korkmaz, 2016). Son derecede karmaşık ve bir insanın deneyimleyebileceği en yoğun duygulardan biri olan kaygı her yaşta ve her kesimden insanı etkileyebilmektedir. Hem iç hem de dış etmenlerden kaynaklanabilmekte, seviyesi hafiften şiddetliye kadar değişebilmektedir. Kaygı türlerinden biri olan işsizlik kaygısında birey çalışabileceği bir iş bulamama ya da yaşamını devam ettirebilecek bir gelir elde edememe korkusunu yaşamaktadır (Özder ve ark., 2018). Bu sebepten, Türkiye’de öğrenim gören üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı yaşandığını belirtilmektedir (Yurdakul, 2006). Özellikle okul döneminden işe geçiş döneminde olmalarından kaynaklı olarak üniversite öğrencilerinin sıklıkla bu kaygıyı yaşadığı ifade edilmektedir (Okutan ve Akbaş, 2019; Surat ve Ceran, 2020). Bu kaygının nedenleri arasında istihdam olanakları, çevresel ve sosyal baskı, özgüven ve öz yeterlilik ile ilgili sorunların olabileceği belirtilmektedir (Tekin, 2015). Eğitimli bireylerin yaşadığı işsizlik kaygısına neden olan durumlardan birisi de üniversite sayılarının hızla çoğalmasını takiben ilgili bölümden mezun olacak birey sayısının hızla artmasıdır (Dursun ve Aytaç, 2009). Ek olarak, bireylerin meslek seçimi yaparken ailesinin seçim sırasında

büyük bir etkiye sahip olması işsizlik kaygısının gelişmesinde bir etki oluşturabilmektedir (Tümekaya ve ark., 2007).

Türkiye'de üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısını değerlendiren geçmiş çalışmalar incelendiğinde; Tekin (2015) öğrencilerin işsizlik kaygılarının yaş değişkeninden etkilenmediğini belirtmiştir. Turaç ve Bayın-Donar (2017) ise yaşam düzeyini en olumsuz etkileyen değişkenin işsizlik kaygısı olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte, Akgün (2019) öğrencilerin üniversitede okuduğu bölüm ile iş bulamama kaygıları arasında doğrudan bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Şahin-Kutlu ve arkadaşları (2019) üniversitede okuyan son sınıf öğrencilerinin hissettikleri kaygının cinsiyete, aile gelir durumuna veya bölümlere göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde, Korkmazer (2020) işsizlik kaygısının bireylerin yaşı, okuduğu bölüm, okuduğu sınıf, gelir durumu ve not ortalamasından etkilendiği sonucuna ulaşmıştır.

Geçmiş çalışmaların ortaya koyduğu bulgulardan hareketle, bu araştırma Türkiye'deki Dil ve Konuşma Terapisi Lisans Bölümü öğrencilerinin işsizlik kaygısı düzeyini ve sosyo-demografik özelliklerin işsizlik kaygıları üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1- Dil ve Konuşma Terapisi öğrencilerinin okuduğu sınıfa göre işsizlik kaygısı algısında farklılık var mıdır?

2- Dil ve Konuşma Terapisi öğrencilerinde sınıflar arası demografik bilgilere göre (cinsiyet, yandal veya çift anadal yapma, ikinci üniversite okuma, ailenin gelir seviyesi, ailedeki işsiz bireyin olması ve iş deneyimi) işsizlik kaygısı algısında farklılık var mıdır?

Dil ve konuşma terapisti; dil, konuşma ve yutma problemlerinin tanılanmasını sağlayan ve terapi sürecini yürüten meslek uzmanıdır (Topbaş, 2009). Türkiye'de 2000 yılında Dil ve Konuşma Terapisi (DKT) programı kurulmuştur. Aynı sene içinde yüksek lisans programının, 2004 senesinde de doktora programının başlamasıyla dil ve konuşma terapistleri yetiştirilmeye başlanmıştır (Duru ve

ark., 2018). Program ilk lisans mezunlarını 2016 yılında vermiştir (İrkl  ve ark., 2020). Dolayısıyla, Türkiye’de DKT bölümünün göreceli olarak diğ r sağlık mesleklerine oranla daha yakın bir geçmiŐi olan bir bölüm olduğu ifade edilebilir (Duru ve ark., 2018). DKT bölümünün geçmiş yıllarda az sayıda üniversitede olması ve mezunlarının az olması nedeniyle bu profesyonel meslek elemanına ihtiyaç fazladır (Toğram ve ark., 2020). Fakat son yıllarda mesleğin daha çok tanınması, birçok devlet ve özel  niversitelerde DKT bölümünün açılmasıyla birlikte mezunların artması, işsizlik kaygısını tetikleyebilmektedir (Duru ve ark., 2018). Bu kaygı DKT bölümünü okuyan ve bölümden mezun olan öğrencileri birçok açıdan etkileyebilmektedir. Araştırma sonuçlarının bu bölümü bir çalışma alanı olarak seçmeyi düŐünen öğrenciler için faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu araştırmanın sonuçları, işsizlik kaygısının psikolojik ve sosyal etkileri ile buna yol açan çeşitli alt boyutlar hakkında yararlı bilgiler sağlayabilir.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu alıŐma nicel araştırma yaklaŐımlarından tanımlayıcı araştırma modeli ile yürütülmüŐtür. Katılımcıların ölçeğe verdikleri yanıtla ra göre gruplar arası işsizlik kaygısı düzeyi arasında farklılık olup olmadığı; bu kaygı düzeyinin cinsiyet, ikinci bir  niversite okuma durumu, ailede işsiz bireyin olması, iş deneyimi, yandal-çift anadal yapma durumu ve aile gelir seviyesi durumu değişkenleri açısından herhangi bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri geçmiş literatür incelenerek belirlenmiştir ( rn., Korkmazer, 2020; etinceli ve Tüzün, 2022).

Katılımcılar

Araştırmanın  rneklemi, 17 Şubat ile 7 Mayıs 2023 tarihleri arasında çeşitli  niversitelerin Sağlık Bilimleri Fakültesi’ne bağlı DKT lisans programlarında 1. ve 4. sınıfa devam eden, kaygı bozukluğu tanısı olmayan 18-25 yaş aralığındaki 120 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırma verileri

Google Forms üzerinden online olarak toplanmıştır. Öncelikle, araştırma başlangıcında katılımcılara araştırma ile ilgili gerekli bilgiler sunulmuştur. Devamında, katılımcıların tamamı araştırmada yer almak için gönüllü olduklarını belirtmiş ve araştırmada yer alan veri toplama araçlarını doldurmuştur.

Katılımcılar veri toplama araçlarını doldurduktan sonra veriler indirilmiş; Kişisel Bilgi Formu'na verilen yanıtların dâhil etme kriterlerine uygun olup olmadığı kontrol edilmiştir. Benzer şekilde, katılımcıların veri toplama araçları içindeki tüm sorulara yanıt verip vermediği kontrol edilmiştir. Dâhil etme kriterleri şu şekildedir: Kaygı bozukluğu tanısı olmamak (katılımcının bildirim doğrultusunda), 18-25 yaş aralığında olmak ve DKT lisans programında 1. veya 4. sınıfa devam ediyor olmak. Katılımcıların dâhil etme kriterlerine uyup uymadığı Kişisel Bilgi Formu'nda yer alan sorular üzerinden belirlenmiştir. Bununla birlikte, katılımcıların veri toplama araçlarındaki tüm maddelere yanıt vermesi beklenmiştir. Uygulama sonucunda toplam 142 katılımcı veri toplama araçlarını doldurulmuş, ancak bunlardan 22 tanesi dâhil etme kriterlerine uymadığı veya maddelerin hepsini yanıtlamadığı için değerlendirme dışında bırakılmış ve veri analizine dâhil edilmemiştir. Kalan 120 katılımcıya ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

		N	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	16	13,3
	Kadın	104	86,7
Sınıf	1.sınıf	56	46,7
	4.sınıf	64	53,3
Aile Gelir Seviyesi ^a	Asgari ücret altı	6	5,0
	Asgari ücret-15.000	42	35,0
	15.000-30.000	50	41,7
	30.000 ve üstü	22	18,3
Yandal-Çift Anadal Yapma Durumu ^b	Hiçbiri	102	85,0
	Yandal yapan	9	7,5
	Çift Anadal yapan	9	7,5
İkinci Üniversite Okuma Durumu ^c	Evet	17	14,2
	Hayır	103	85,8

Tablo 1 (devamı)

		N	Yüzde (%)
İş Deneyimi^d	Evet	32	26,7
	Hayır	88	73,3
Ailede İşsiz Bireyin Olması	Evet	35	29,2
	Hayır	85	70,8

N: Örneklem Sayısı, ^a Aile gelir seviyesi ile ilgili araştırma verileri 2023 yılının ilk yarısında toplanmıştır (01.01.2023-30.06.2023 yürürlük tarihi aralığında). Bu dönem dikkate alındığında, asgari ücret 29.12.2022/32058 Tarih ve Sayılı Resmi Gazete' ye göre 10.008,00 Türk lirası olarak belirlenmiştir. ^b Katılımcılara hangi bölümde yandal veya çift anadal yaptığı sorulmamıştır. ^c İkinci üniversite okuma durumuna “evet” yanıtını veren katılımcılar DKT bölümünden başka bir bölüm mezunu olan veya eş zamanlı olarak öğrenimine devam eden katılımcılardan oluşmaktadır. ^d İş deneyimi, katılımcıların daha önce herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarını ifade etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada iki veri toplama aracı kullanılmıştır: Kişisel Bilgi Formu ve Öğretmen Adaylarının İşsizlik Kaygısı Ölçeği (Özder ve ark., 2018). Kişisel bilgi formu araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Form içinde katılımcılardan birtakım maddelere yanıt vermeleri beklenmiştir (yaş, cinsiyet, kaygı bozukluğu tanısı alma durumu, okuduğu bölüm, hangi sınıfa devam ettiği, ikinci üniversite okuma durumu, ailede işsiz bireyin olması, iş deneyimi, yan dal-çift anadal yapma durumu ve aile gelir seviyesi).

Kişisel bilgi formunu doldurduktan sonra katılımcılar Öğretmen Adaylarının İşsizlik Kaygısı Ölçeği'ni doldurmuştur. Bu ölçeğe ait geçerlik ve güvenirlik bulguları incelendiğinde, yapı geçerliği için 105 öğretmen adayı ile açımlayıcı faktör analizi yapılmış (AFA) ve ortaya çıkan yapıyı doğrulamak için 174 öğretmen adayından elde edilen verilere doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. AFA sonucunda varyans miktarı ölçeğin bütünü için %32,456 şeklinde belirtilmiştir. DFA bulguları da ölçeğin AFA sonuçlarını doğrulamıştır. Güvenirliğini değerlendirmek için hesaplanan Cronbach's Alpha katsayısının .84 olduğu ifade edilmiştir. Ölçek, orijinalinde okul öncesi öğretmen adayları için geliştirilmiştir (Özder ve ark., 2018). 4 alt ölçek ve 14 sorudan oluşmaktadır. Maddeler 5'li likert tipindedir ve “Hiç Katılmıyorum (1 puan)”, “Katılmıyorum (2 puan)” “Kısmen Katılıyorum (3 puan)”, “Katılıyorum (4 puan)” ve “Tamamen Katılıyorum (5 puan)” şekilde

puanlanmaktadır: Verilen yanıtlara karşılık gelen puanlar toplanarak her katılımcının ölçek üzerinde elde ettiği toplam puan hesaplanmaktadır. Toplam puan 1-2,50 puan arasında ise “kayı yok”; 2,51-3,00 puan arasında ise “düşük düzeyde kaygı”; 3,01-3,50 puan arasında ise “orta düzeyde kaygı”; 3,51-4,00 puan arasında ise “yüksek düzeyde kaygı”; 4,01-5,00 puan arasında ise “çok yüksek düzeyde kaygı” şeklinde yorumlanmaktadır.

Ölçek geçmiş araştırmalarda farklı şekillerde revize edilerek uygulanmıştır. Bu çalışmada Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde okuyan öğrencileri dahil eden Ilıman ve arkadaşları (2019) ile Korkmazer’in (2020) revize ederek kullandığı ölçek dikkate alınmıştır. Ilıman ve arkadaşları (2019) bu ölçeği kullanarak Sağlık Yönetimi bölümünde okuyan 230 öğrencinin işsizlik kaygısını incelerken; Korkmazer (2020), Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde okuyan 335 öğrencinin işsizlik kaygısı algısını değerlendirmiştir. Korkmazer’in (2020) ölçekte revize ettiği maddelerin bu çalışmanın örnekleme uygun olduğu belirlenmiştir. Korkmazer (2020), ölçeğin iç tutarlılık katsayısını 0,82 olarak hesaplamıştır. Dolayısıyla, revize edilmiş ölçeğin oldukça güvenilir olduğu ifade edilmiştir (Korkmazer, 2020).

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde SPSS 26.0 istatistik paket programından yararlanılmıştır. Veriler analiz edilmeden önce Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış, verilerin normal dağılıma uygun olduğu görülmüştür ($p > 0,05$). Verilere ait frekans, ortalama ve yüzde değerleri verilmiştir. Ayrıca katılımcıların işsizlik kaygısı algılarının cinsiyet, hangi sınıfta olduğu, ikinci üniversite okuma durumu, ailede işsiz bireyin olması, iş deneyimi, yandal-çift anadal yapma durumu ve aile gelir seviyesi durumuna göre farklılıklarını araştırmak için iki ve ikiden fazla grupları dikkate alarak sırasıyla parametrik test yöntemlerinden bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Tüm istatistiksel analizler için anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

Etik Kurul Onayı

Bu araştırmanın etik kurul izni İstinye Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından 16.02.2023 tarihinde alınmıştır (Sayı: ŞUBAT 2023/02, Karar No: 26).

Bulgular

Katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri yanıtlara ait sayı ve yüzde değerleri hesaplanmış ve Ek-1’de sunulmuştur. Katılımcıların işsizlik kaygısı algıları ile ilgili olarak ölçekten alınan toplam puanların cinsiyet, hangi sınıfa devam ettiği, ikinci üniversite okuma durumu, ailede işsiz bireyin olması, iş deneyimi, yan dal-çift anadal yapma ve aile gelir düzeyi durumlarına göre nasıl değiştiğine ilişkin detaylar Tablo 2 ve 3’te verilmiştir.

Tablo 2

Cinsiyet, Sınıf, İkinci Üniversite Okuma, Ailede İşsiz Birey ve İş Deneyimi için Yapılan t Testi

		N	Ort ± SS	t	p
Cinsiyet	Erkek	16	3,12±8,81	1,276	0,205
	Kadın	104	2,88±0,68		
Sınıf	1.sınıf	56	3,09±0,57	2,682	0,007*
	4.sınıf	64	2,75±0,76		
İkinci Üniversite Okuma Durumu	Evet	17	2,86±0,71	-0,301	0,764
	Hayır	103	2,92±0,70		
Ailede İşsiz Bireyin Olması	Evet	35	2,83±0,76	-0,785	0,434
	Hayır	85	2,94±0,67		
İş Deneyimi	Evet	32	2,97±0,83	0,586	0,559
	Hayır	88	2,89±0,64		

* $p < 0,01$, Ort: Ortalama, p: Anlamlılık Değeri, N: Örneklem Sayısı, SS: Standart Sapma, t: t Testi

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların, sınıf grupları arasında işsizlik kaygısına ilişkin algıları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p < 0,01$), ancak cinsiyet, ikinci üniversite okuma, ailede işsiz birey ve iş deneyimi grupları arasında işsizlik kaygısına ilişkin algıları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık elde edilmemiştir ($p > 0,05$). Birinci sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygısı düzeyinin son sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygısı düzeyinden daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 3

Yandal-Çift Anadal Yapma ve Aile Gelir Seviyesi İçin ANOVA Testi

		N	Ort ± SS	F	p
Yandal-Çift Anadal Yapma Durumu	Hiçbiri	102	2,93±0,68	0,581	0,590
	Yandal yapan	9	2,86±0,71		
	Çift Anadal yapan	9	2,69±0,84		
Aile Gelir Seviyesi	Asgari ücret altı	6	2,63±0,90	1,345	0,263
	Asgari ücret-15.000	42	2,79±0,74		
	15.000-30.000	50	2,96±0,59		
	30.000 ve üstü	22	3,09±0,75		

F: Varyans Analizi, Ort: Ortalama, p: Anlamlılık Değeri, N: Örneklem Sayısı, SS: Standart Sapma

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların yandal-çift anadal yapma durumu ve aile gelir düzeyi durumu grupları arasında işsizlik kaygısı algıları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmediği belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Tartışma

Bu çalışma Türkiye'deki DKT bölümü lisans öğrencilerinin işsizlik kaygısı düzeyi ile cinsiyet, ikinci üniversite okuma durumu, ailede işsiz bireyin olması, iş deneyimi, yandal-çift anadal yapma durumu ve aile gelir düzeyi durumlarına göre işsizlik kaygısı algısının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma bulguları incelendiğinde birinci sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygısı ölçeği puanlarının son sınıf öğrencilerinin puanlarından istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmektedir. Geçmiş çalışmalar dikkate alındığında, Yetişensoy ve Şahin (2020), araştırmamızdan farklı bir bulgu ortaya koyarak, son sınıfta öğrenim gören ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği okuyan öğrencilerin işsizlik kaygılarının ikinci sınıfta okuyanlara göre anlamlı derecede yüksek olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin istihdam sıkıntıları, çevre beklentileri gibi faktörler sebebiyle işsizlik kaygısı yaşadıklarını belirtmiştir. Benzer olarak, Çetinceli ve Tüzün (2022) finans, bankacılık ve sigortacılık bölümü öğrencileri ile bir çalışma yürütmüş ve son sınıfta okuyan öğrencilerin işsizlik kaygısını diğer sınıflarda okuyanlara göre daha fazla yaşadıklarını göstermiştir. Bu çalışmada, üniversite mezunu işsiz sayısının fazla olmasının yanı

sıra, katılımcıların çoğunluğunun sosyal bilimler alanında eğitim aldığı ve bu alandaki mezun sayısının teknik bölümlere kıyasla daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla iş hayatına atılmalarına kısa bir süre kalması nedeniyle öğrencilerin kaygı düzeylerinin arttığı belirtilmiştir (Çetinceli ve Tüzün, 2022).

Bununla birlikte, birinci sınıf öğrencileri mezuniyete kadar iş imkânları, maaş durumu gibi pek çok faktör sebebiyle son sınıf öğrencilerinden daha fazla kaygı yaşıyor olabilir. Bu açıdan düşünüldüğünde, Türkiye’de DKT lisans programından ilk olarak 2016 yılında mezun verilmiştir. 2023 Yükseköğretim Kurumları Sınavı sonuçlarına göre DKT bölümüne yerleşen öğrenci sayısı 1525 olup her sene açılan üniversite sayısı ve mezun sayısı artmaktadır (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2023). Diğer bölümlere kıyasla DKT bölümünün yeni olması, son sınıf öğrencilerinin mezun olacakları sene dil ve konuşma terapistlerinin sayısının daha az olması, 1. sınıf öğrencilerinin kaygı düzeylerinin daha fazla olmasını etkileyebilir. Ayrıca, 4. sınıf öğrencileri mezuniyetinin yaklaşmasından kaynaklı olarak yakın geleceği öngörebiliyor ve bu nedenle daha az kaygı duyuyor olabilir. Öte yandan, DKT lisans bölümü öğrencileri belirli staj ve uygulamaları tamamlamak zorundadır. Bu staj ve uygulamaları okudukları üniversitenin uygulama laboratuvarında veya dil ve konuşma terapistlerinin çalıştığı kurumlarda gerçekleştirilmektedir. Son sınıf öğrencilerinin belirli staj ve uygulamalar ile deneyim kazanması, kaygı düzeyinin daha düşük olmasını açıklayabilir.

Katılımcıların cinsiyet, ikinci üniversite okuma, ailede işi olmayan bireyin olması, iş deneyimi, yandal-çift anadal yapma ve aile gelir düzeyi grupları arasında işsizlik kaygısına ilişkin algıları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Korkmazer (2020) Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde okuyan öğrencilerin işsizlik kaygılarını ve etkileyen faktörleri incelemiştir. Çalışmanın sonucunda, 1. sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygısına yönelik puan ortalamalarının diğer sınıflarda okuyan öğrencilerinden daha düşük olduğu ve işsizlik kaygısının katılımcıların yaş, okuduğu bölüm, okuduğu sınıf, gelir durumu ve not ortalaması değişkenlerinden etkilendiği sonucuna

ulaşmıştır. Bu bulgular, araştırmamızın bulguları ile farklılık göstermektedir. Bununla birlikte, aynı çalışmada cinsiyet, anne ve babanın çalışma durumunun işsizlik kaygısı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Tekin (2015) tarafından yapılan çalışmada ise öğrencilerin medeni durumu, yaşı, fakülteye gelmeden önceki yerleşim yeri, ebeveynlerinin eğitim durumu, kaldığı yer, bugüne kadar bir iş deneyiminin olması değişkenlerinin işsizlik kaygısını etkilemediği bulunmuştur. Bu bulgular araştırmamızın bulgularını destekler niteliktedir.

Türkiye İstatistik Kurumu'na göre 2022 yılında ilk iş bulma süre ortalaması en kısa olan bölüm 2,4 ay ile DKT bölümü olmuştur (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2023). Ancak katılımcıların ölçeğe verdiği yanıtlar incelendiğinde, DKT bölümü lisans öğrencilerinin %55,83'ünün mesleğe ilişkin işgücü ihtiyacının azalmasından kaygı duyduğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların %84,16'sı bölümden mezun olanlara duyulan ihtiyacın az olmadığını düşünmektedir. Ayrıca tüm öğrencilerin %53,33'ü bölümden mezun arkadaşlarının halen işsiz olması durumunun kendilerinin de işsiz kalabileceğini düşündürdüğünü ifade etmiştir. Bu durum katılımcıların DKT bölümü mezunlarına ihtiyaç duyulmasına karşın iş imkânlarını yeterli bulmadıklarını ortaya koymaktadır. Ek olarak, "İleride çalışabileceğim kamu ya da özel kuruluşların personel ihtiyacının gittikçe daraldığını görmekteyim." maddesine katılımcıların %40,83'ünün katıldığı ve %26,66'sının ise kararsız kaldığı görülmektedir. Öte yandan memuriyete giriş sınavlarını bir işsizlik sebebi olarak görenler tüm katılımcıların yalnızca %24,6'sını oluşturmaktadır. Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda dil ve konuşma terapisti atamaları incelendiğinde 2024 yılı taban puanının 78; tavan puanının ise 89 olduğu görülmektedir. 2017 yılından 2024 yılına kadar yapılan KPSS atamaları kontenjanları incelendiğinde, en fazla kontenjanın 2021 yılında 10. atama döneminde tanımlandığı ve kontenjan sayısının 50 olduğu görülmektedir (Yıllara göre Dil ve Konuşma Terapisti KPSS atama puanları, 2024). Dil ve konuşma terapisti atama kontenjanlarının mezun sayısından az olması dikkat

çekmektedir. Nitekim, öğrencilerin %59,16'sı bölüm mezunları ile ilgili atama kadrolarının mezun sayısından az olması konusunda endişelenmektedir.

Ek olarak katılımcıların %54,16'sı ailesinden yakın gelecekte meslek sahibi olmak için bir baskı görmediğini, %65,83'ü ise DKT bölümünden mezun olanların iş bulma ile ilgili tutumları nedeni ile bölümlerinden vazgeçmediklerini bildirmiştir. Bununla birlikte, %43,33'ü işsiz kaldığında çevresindeki itibarını yitireceğinden ve gittikçe içine kapanacağından endişelenmektedir. Kaygı genellikle olumsuzluk, karamsarlık, başarısızlık ve gelecekle ilgili umutsuzluk duygularıyla kendini göstermekte ve iş performansını etkileyebilmektedir. İşsizlik kaygısı yaşayan üniversite öğrencilerinin depresyona ve benlik saygısında azalma eğiliminde oldukları bilinmektedir (Kırcı, 2010).

Son olarak 1. sınıf öğrencilerinin %55,33'ü, 4. sınıf öğrencilerinin ise %73,41'i bir başka bölüm okumaya gerek duymadığını belirtmiştir. Ek olarak, 1. sınıf öğrencilerinin %67,83'ü, 4. sınıf öğrencilerinin ise %72,84'ü lisansüstü eğitime devam etmelerinin iş bulmak için bir avantaj olacağını ifade etmiştir. Yun-Fei (2008) Çinli üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısını incelemiştir. Çalışmanın sonucunda işsizliğin üniversite öğrencileri ve mezunları için dikkat çekici bir sorun haline geldiğini vurgulamıştır. Çalışmada, öğrencilerin kariyer baskısı ve kaygısı yaşadıkları da belirtilmiştir.

Üniversite eğitimi süresince bireyler kaygı düzeylerini yönetmek için kendi kişisel stratejilerini oluşturma yolunda çaba gösterirler. Lisans düzeyindeki mezun sayısının artışı, bireyleri daha ileri eğitim düzeylerine yönlendirmekte ve farklı niteliklerde donanım sahip olmaya teşvik etmektedir. Bu bağlamda, lisansüstü eğitim bireyin gelecekteki gelirini ve sosyal statüsünü artırmaya yönelik bir yatırım olarak değerlendirilebilir (Bülbül, 2003). Lisansüstü eğitimin, bireyler ve toplum için iki temel hedefi bulunmaktadır. Bunlar; hangi meslekten olursa olsun, bireylerin toplumlarına daha etkin bir şekilde hizmet etmelerini sağlamak ve genel kültür ile mesleki bilgi kapasitelerini

artırmak için daha fazla öğrenmeye ihtiyaç duymalarını teşvik etmektir (Eskioğlu, 2010; Türker, 2001). Bununla birlikte, bazı kişiler lisansüstü eğitimi lisans eğitimi sonrasında gelecek kaygısını yenmek adına bir araç olarak kullanmaktadır. Bu kişiler, gelecekleriyle ilgili endişelerini aşmak için lisans eğitiminin tek başına yeterli olmayacağını düşünerek lisansüstü eğitim almakta ve gelecek kaygılarını azaltmayı amaçlamaktadır (Türköz ve ark., 2021). Bu nedenle, lisansüstü eğitim giderek daha fazla önem kazanmıştır (Kilmen, 2007).

İleriki çalışmalar için lisansüstü öğrencileri ile lisans öğrencilerinin işsizlik kaygılarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi önerilmektedir. Son olarak işsizlik kaygısı üzerinde etkili olabilecek etmenler değişiklik göstermektedir. Bu etmenler arasında atanamama endişesi, yaşam zorluğu, iş bulma kaygısı, umutsuzluk, ilgili bölüm mezun sayısının artması, ülkenin ekonomik sorunları ve bölümle ilgili mesleğin kendine uygun olmadığı düşüncesi yer almaktadır (Esmer & Arıbaş, 2023). Bu araştırmanın, ilgili etmenleri dikkate alarak gelecekte yapılacak çalışmalara yol gösterebileceği düşünülmektedir. Örneğin, elde edilen bulgular sonucunda öğrencilerin işsizlik kaygısının azaltılmasına yönelik girişimlerde bulunulabilir. Ders içerikleri ve eğitim kalitesi artırılabilir. Öğrencilerin teorik bilgilerini pratiğe dökebilecekleri ortam koşulları geliştirilebilir (gözlem, staj, gibi). Mesleki alanlarda öğrenim gören öğrencilerin istihdamının sağlanması konusunda yaşanan sıkıntılar azaltılabilir (Korkmazer, 2020). Bu nedenle, bu gibi çalışmaların belirli aralıklarla tekrarlanması alandaki ihtiyacın görülmesini sağlayabilir.

Çalışmanın katılımcıları DKT bölümü 1. ve 4. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Birinci ve son sınıf öğrencilerine ek olarak 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin de dahil edilmesi önerilebilir. Ayrıca, şehir koşulları (örn. dil ve konuşma terapisti ihtiyacı, çalışma şartları, iş olanakları) işsizlik kaygısını etkileyebileceğinden illere göre DKT bölümü öğrencilerinin kaygı düzeyinde farklılaşma olup olmadığı araştırılabilir.

Kaynaklar

- Akgün, M. (2019). *Türkiye’de genç işsizlik sorunu ve bu sorunun çözümüne yönelik istihdam politikaları* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bülbül, T. (2003). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinde görev yapan öğretim üyelerinin lisansüstü öğretime öğrenci seçme sürecine ilişkin görüşleri. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 36(1), 167-174.
- Çetinceli, K., & Tüzün, P. (2022). Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı, yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişki. *Current Perspectives in Social Sciences*, 26(1), 21-30.
- Duru, H., Akgün, E. G., & Maviş, İ. (2018). Dil ve konuşma terapisi mesleğine yönelik farkındalığın belirlenmesi. *Dil Konuşma ve Yutma Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 257-280.
- Dursun, S., & Aytaç, S. (2009). Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1), 71-84.
- Ehtiyar, R., & Üngüren, E. (2008). Turizm eğitimi alan öğrencilerin umutsuzluk ve kaygı seviyeleri ile eğitime yönelik tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(4), 159-181.
- Eskioğlu, I. (2010). YÖK’ün lisansüstü program açma ölçütleri hakkında analitik tartışmalar ve müzik eğitimi alanı örneği. In *International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (ss. 987-999).
- Esmer, Y., & Arıbaş, A. N. (2023). Önlisans öğrencilerinin gelecek kaygılarına yönelik nitel bir araştırma. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 25(44), 330-347.
- Ilıman, E., Şimşek, M., & Biçer, E. B. (2019, 20-21 Haziran). Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeylerinin değerlendirilmesi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği [Sözel Bildiri]. 4. Uluslararası Sağlık Bilimleri ve Yönetimi Kongresi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- İrklı, F. A., Çelik, S. & Çiyiltepe, M. M. (2020). Dil ve konuşma terapisi bölümü öğrencilerinin ders seçim sürecinde karşılaştıkları sorunlar. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(26), 499-525.
- Kıcır, B. (2010). *Üniversite son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Psikolojik etmenler açısından bir inceleme* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi]. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kilmen, S. (2007). Lisansüstü eğitimi giriş sınavının ve lisans diploma notunun yüksek lisans başarısını yordama gücü.

AİBÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(2), 176-189.

- Korkmazer, F. (2020). Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı algılarının incelenmesi. *Business Economics and Management Research Journal*, 3(2), 141-152.
- Leal, P. C., Goes, T. C., da Silva, L. C. F., & Teixeira-Silva, F. (2017). Trait vs. state anxiety in different threatening situations. *Trends in Psychiatry and Psychotherapy*, 39, 147-157.
- Lök, S., İnce, A., & Lök, N. (2008). Beden eğitimi spor yüksekokulu özel yetenek sınavına girecek adayların kaygı durumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 121-131.
- Okutan, E., & Akbaş, M. G. (2019). 15-24 yaş arası öğrencilerin kariyer kaygılarını incelemeye yönelik literatür araştırması. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 33-41.
- Özder, H., Birinci, M., Zaifoğlu, P., & Işıktaş, S. (2018). Okulöncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının işsizlik kaygılarına ilişkin bir ölçek geliştirme çalışması. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 20(2), 39-56.
- Surat, A., & Ceran, D. (2020). Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı. *ISPEC International Journal of Social Sciences & Humanities*, 4(3), 145-166.
- Şahin-Kutlu Ş., Çetinbakış, M., & Kutlu, M. (2019). Üniversite son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine bir uygulama. *Ekev Akademi Dergisi*, 23(78), 511-522.
- Tayfun, A. N. T., & Korkmaz, A. (2016). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17), 534-558.
- Tekin, A. N. (2015). *Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Toğram, B., Güneri, Y. & Yanat Van-zonderen, E. (2020). Türkiye’de dil ve konuşma terapistlerinin klinik uygulama ve deneyimlerinin incelenmesi. *Dil, Konuşma ve Yutma Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 315-347.
- Topbaş, S. (2009). ICF-CY Bağlamında Dil-Konuşma Terapisi Mesleği, *Kulak Burun Boğaz-BBC ve SKYB Derneği Videolarenostroboskopik Muayene ve Ses Terapisi 1. Kongresi Seçilmiş Makaleler Kitabı*, Ferhan Öz (Ed.). İstanbul.
- Turaç, İ. S., & Bayın-Donar, G. (2017). Sağlık yönetimi öğrencilerinin işsizlik kaygılarını ve yaşam doyumlarını etkileyen

faktörlerin belirlenmesi. *Research Journal of Politics, Economics and Management*, 5(4), 119-127.

TÜİK, (2023). Yükseköğretim İstihdam Göstergeleri, (2022, 23 Mayıs).

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yuksekogretim-Istihdam-Gostergeleri-2022-49600>.

Tümkiye, S., Aybek, B., & Çelik, M. (2007). KPSS'ye girecek öğretmen adaylarındaki umutsuzluk ve durumluk-sürekli kaygı düzeylerini yordayıcı değişkenlerin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 953-97.

Türker, R. K. (2001). Bilim insanı yetiştirme: Dünyada ve Türkiye'de lisansüstü eğitim. *TÜBA Bilimsel Toplantı Serileri*, 7, 21-32.

Türköz, O., Bektaş, M., & Çiçek, H. (2021). Lisansüstü eğitim alan öğrencilerde gelecek kaygısı. *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 4(2), 132-152.

Yetişensoy, O., & Şahin, İ. F. (2020). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının işsizlik kaygısı düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(3), 627-643.

Yıllara göre Dil ve Konuşma Terapisti KPSS atama puanları (2023, Aralık 21). <https://www.basarisiralamalari.com/dil-ve-konusma-terapisti-atamaları-kpss-taban-puanları/>

YÖK Atlas Lisans Bölümü (2024, Mayıs 30). <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=19015>

Yun-Fei, B. I. (2008). Comprehensive research on the relationship of college students' employment pressure. Career efficiency and anxiety. *Journal of Neijiang Normal University*, 11(11), 116-119.

Yurdakul, T. (2006). *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bilim Dalı Seramik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin işsizlik kaygıları üzerine bir araştırma* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi]. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ek 1. Katılımcıların Ölçek Maddelerine Verdikleri Cevapların Frekans Tablosu

Ölçek Maddeleri	Grup	Sınıf	Sayı	Yüzde	
1. Mesleğime ilişkin işgücü ihtiyacının azalması beni kaygılandırıyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	1	1,78	
		4.sınıf	3	4,68	
	Katılmıyorum	1.sınıf	8	14,28	
		4.sınıf	21	32,80	
	Kararsızım	1.sınıf	6	10,71	
		4.sınıf	14	21,86	
	Katılıyorum	1.sınıf	24	42,85	
		4.sınıf	13	20,30	
	Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	17	30,35	
		4.sınıf	13	20,30	
	2. Ülkemizde okuduğum bölümden mezun olanlara duyulan ihtiyaç azdır.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	23	41,05
			4.sınıf	38	59,35
Katılmıyorum		1.sınıf	20	35,7	
		4.sınıf	20	31,24	
Kararsızım		1.sınıf	8	14,28	
		4.sınıf	1	1,56	
Katılıyorum		1.sınıf	4	7,14	
		4.sınıf	4	6,24	
Kesinlikle Katılıyorum		1.sınıf	1	1,78	
		4.sınıf	1	1,56	
3.Okuduğum bölüm mezunu arkadaşlarımın halen işsiz olması benim de işsiz kalabileceğimi düşündürüyor.		Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	5	8,92
			4.sınıf	19	29,67
	Katılmıyorum	1.sınıf	20	35,7	
		4.sınıf	20	31,24	
	Kararsızım	1.sınıf	12	21,42	
		4.sınıf	16	24,99	
	Katılıyorum	1.sınıf	15	26,77	
		4.sınıf	6	9,37	
	Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	4	7,14	
		4.sınıf	3	4,62	
	4. Memuriyete giriş sınavları (KPSS vb.) işsizlik hayatımın başlangıcıdır.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	5	8,92
			4.sınıf	17	26,55
Katılmıyorum		1.sınıf	16	28,56	
		4.sınıf	19	29,67	
Kararsızım		1.sınıf	20	35,7	
		4.sınıf	14	21,86	
Katılıyorum		1.sınıf	9	16,06	
		4.sınıf	10	15,62	
Kesinlikle Katılıyorum		1.sınıf	6	10,71	
		4.sınıf	4	6,24	
5. Ülkemizde okuduğum bölüm mezunları ile ilgili atama kadrolarının mezun sayısından az olması atanmam konusunda beni endişelendiriyor.		Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	1	1,78
			4.sınıf	6	9,37
	Katılmıyorum	1.sınıf	6	10,71	
		4.sınıf	14	21,86	
	Kararsızım	1.sınıf	12	21,42	
		4.sınıf	10	15,62	
	Katılıyorum	1.sınıf	22	39,27	
		4.sınıf	19	29,67	
	Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	15	26,77	
		4.sınıf	15	23,43	

6. İleride çalışabileceğim kamu ya da özel kuruluşların personel ihtiyacının gittikçe daraldığını görmekteyim.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	3	5,35
		4.sınıf	5	7,81
	Katılmıyorum	1.sınıf	13	23,20
		4.sınıf	18	28,11
	Kararsızım	1.sınıf	17	30,35
		4.sınıf	15	23,43
	Katılıyorum	1.sınıf	18	32,13
		4.sınıf	16	24,99
	Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	5	8,92
		4.sınıf	10	15,62
7. Mezuniyet sonrası yakın zamanda (0- 3 yıl) iş bulamamak benim için bir travmadır.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	1	1,78
		4.sınıf	7	10,93
	Katılmıyorum	1.sınıf	6	10,71
		4.sınıf	12	18,74
	Kararsızım	1.sınıf	12	21,42
		4.sınıf	9	14,05
	Katılıyorum	1.sınıf	25	14
		4.sınıf	21	32,80
	Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	12	21,42
		4.sınıf	15	23,43
8.Hayattan beklediğim şeyleri elde edebileceğimi ummuyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	7	12,49
		4.sınıf	11	17,18
	Katılmıyorum	1.sınıf	12	21,42
		4.sınıf	10	15,62
	Kararsızım	1.sınıf	10	17,8
		4.sınıf	10	15,62
	Katılıyorum	1.sınıf	15	26,77
		4.sınıf	24	37,48
	Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	12	21,42
		4.sınıf	9	14,05
9.Yetkililer alanımdaki ihtiyaca göre planlama yapmadığı takdirde yakın gelecekte önümü göremiyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	2	3,57
		4.sınıf	9	14,05
	Katılmıyorum	1.sınıf	9	16,06
		4.sınıf	16	24,99
	Kararsızım	1.sınıf	16	28,56
		4.sınıf	26	40,61
	Katılıyorum	1.sınıf	22	39,27
		4.sınıf	9	14,05
	Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	7	12,06
		4.sınıf	6	6,24
10. Bölümünden mezun olanların iş bulma ile ilgili karamsar tutumu, beni bölümünden vazgeçmemi düşündürmektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	12	21,42
		4.sınıf	20	31,24
	Katılmıyorum	1.sınıf	22	39,27
		4.sınıf	25	39,05
	Kararsızım	1.sınıf	8	14,28
		4.sınıf	11	17,18
	Katılıyorum	1.sınıf	13	23,20
		4.sınıf	8	12,49
	Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	1	1,78
		4.sınıf	0	0

11. Ailemden yakın gelecekte meslek sahibi olmak için bir baskı görmekteyim.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	13	23,20
		4.sınıf	15	23,43
	Katılmıyorum	1.sınıf	21	37,48
		4.sınıf	26	40,61
	Kararsızım	1.sınıf	11	19,63
		4.sınıf	6	9,37
	Katılıyorum	1.sınıf	8	14,28
		4.sınıf	14	21,86
Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	3	5,35	
	4.sınıf	3	4,68	
12. İşsiz kaldığımda çevremde itibarımı yitireceğimden ve gittikçe içime kapanacağımdan endişe ederim.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	4	7,14
		4.sınıf	7	10,93
	Katılmıyorum	1.sınıf	11	19,63
		4.sınıf	21	32,80
	Kararsızım	1.sınıf	14	24,99
		4.sınıf	11	17,18
	Katılıyorum	1.sınıf	22	39,27
		4.sınıf	14	21,86
Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	5	8,92	
	4.sınıf	11	17,18	
13. Lisansüstü eğitim almamın iş bulmak için bir avantajı olabilir.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	2	3,57
		4.sınıf	1	1,56
	Katılmıyorum	1.sınıf	3	5,35
		4.sınıf	5	7,81
	Kararsızım	1.sınıf	13	5,35
		4.sınıf	12	18,74
	Katılıyorum	1.sınıf	26	46,41
		4.sınıf	39	60,91
Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	12	21,42	
	4.sınıf	7	10,93	
14. Ülkemizdeki koşullardan dolayı yeni bir bölüm daha okumam gerekecek.	Kesinlikle Katılmıyorum	1.sınıf	12	21,42
		4.sınıf	21	32,80
	Katılmıyorum	1.sınıf	19	33,91
		4.sınıf	26	40,61
	Kararsızım	1.sınıf	12	21,42
		4.sınıf	12	18,74
	Katılıyorum	1.sınıf	9	16,06
		4.sınıf	4	6,24
Kesinlikle Katılıyorum	1.sınıf	4	7,14	
	4.sınıf	1	1,56	

Yazar Katkıları/Author Contributions: Süheyla Sal İşleyen: Fikir/Kavram, Tasarım/Yöntem, Danışmanlık/Denetleme, Veri Toplama ve/veya İşleme, Analiz/Yorum, Makale Yazımı, Eleştirel İnceleme. **Kutay Şıklar:** Literatür Taraması, Makale Yazımı. **Asena Durna:** Makale Yazımı. **Elif Safalı, Elif Öz:** Veri Toplama ve/veya İşleme.

Çıkar Çatışması/Conflict of Interest: Yazar makalenin hazırlanması ve basımı esnasında hiçbir kimse veya kurum ile çıkar çatışması içinde olmadığını beyan etmiştir. / The author has declared that no conflict of interest existed with any parties at the time of publication.